

Sosiaali- ja terveydenhoitoalan organisaatioille: malli oman ja kilpailijayrityksen taloudelliseen tilan arviointiin

Henri Teittinen
2019

Tunnuslukujen merkitys Sote-alalla

- Tilinpäätös ja tilinpäätöksestä saatavat tunnusluvut ovat olennaisia toiminnan taloudellisessa analysoimisessa.
- Talousosaamisen kasvattaminen ja lisääminen alan yrityksissä on tärkeää, jotta selviydytään tulevaisuuden muutoksista ja haasteista.
- Talouslukujen ymmärtäminen ja soveltaminen ovat entistä keskeisemmässä roolissa.

Tuloslaskelma

- Tuloslaskelma kertoo yrityksen tuloksellisuuden, voiton tai tappion
- Tuloslaskelmassa esitetään yleensä ensin liikevaihto, joka tarkoittaa yrityksen perustoiminnasta saatuja tuottoja (esim. myyntituotot).
- Liikevaihdosta vähennetään sitten toiminnan kuluja joko lajeittain (palkkoja, ostokuluja yms.) tai sitten toiminnoittain (valmistuksen, myynnin yms. kulut).
- Muut tuotot tai kulut lisätään tai vähennetään
- Tilikauden tulos
- Tuloslaskelman viimeinen rivi on ”tilikauden voitto/tappio”.

Tase

- Tase kertoo yrityksen varallisuuden
- Taseessa vastaavaa -puolella on tyypillisesti:
 - Vaihtuvat vastaavat (rahoitusomaisuus, vaihto-omaisuus jne.)
 - Pysyvät vastaavat (aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, ns. käyttöomaisuus)
- Vastattavaa -puolella on tyypillisesti:
 - Vieras pääoma (ostovelat, siirtovelat, pankkilainat)
 - Oma pääoma (esim. osakepääoma, kertyneet voittovarot).

Tilinpäätös

- Tilinpäätös on tilikaudelta tehtävä laskelma, joka sisältää:
 - tuloslaskelman, joka kuvaa tuloksen muodostumista;
 - taseen, joka kuvaa tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa;
 - tuloslaskelman ja taseen liitetiedot;
 - rahoituslaskelman sekä
 - toimintakertomuksen, jossa annetaan tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista.
- Kirjanpitolain mukaan yrityksen on laadittava tilinpäätös.
- Tilinpäätöksen tarkastaa tilintarkastaja.

Tunnusluvut

- Kannattavuuden tunnusluvut
- Maksuvalmiuden tunnusluvut
- Vakavaraisuuden tunnusluvut

Kannattavuuden Tunnusluvut

- Kannattavuus on liiketoiminnan perusedellytys.
- Heikko kannattavuus tarkoittaa, että yritys tuottaa tappiota
- Tappioita joudutaan mahdollisesti kattamaan pääomista, jotka siten mahdollisesti loppuvat jossakin vaiheessa.

- Käyttökate %
- Liikevoitto %

Käyttökate

- Käyttökate kuvaa yrityksen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja.
- Käyttökate = Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset
- Käyttökate % = $100 \times \text{käyttökate} / \text{liikevaihto}$.

Liiketulos

- Liiketulos kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle, ennen kuin siitä vähennetään rahoituserät ja verot (jotka siis liiketuloksella on katettava).
- $\text{Liiketulos} = \text{liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} - \text{toimintakulut} - \text{poistot ja arvonalennukset}$.
- $\text{Liiketulos \%} = 100 \times \text{liiketulos} / \text{liikevaihto}$.
- Sopii saman toimialan yritysten kannattavuuden vertailuun.

Maksuvalmiuden tunnusluvut

- Quick ratio
- Current ratio

Quick ratio

- Kassavalmius
- Kyky selviytyä lyhytaikaisista veloista (muuttamalla omaisuutta nopeasti rahaksi)
- Quick ratio = $\left(\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} \right) / \left(\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut} \right)$
- Kun luku on 1, yrityksen rahoitusomaisuus kattaa täysin lyhytaikaisten velkojen määrän.
- Suositus on 1. Erinomainen yli 1,5. Heikko alle 0,3.

Current ratio

- Tilinpäätöshetken tilanne maksuvalmiudessa.
- Rahaksi muutettavat erät suhteessa lyhytaikaisiin velkoihin.
- Current ratio = (vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit) / lyhytaikainen vieras pääoma
- Erinomainen yli 2,5. Heikko alle 1.

Vakavaraisuuden tunnusluvut

- Rahoitusrakenteen esitys
- Omavaraisuusaste
- Omavaraisuusaste % = $100 \times \text{omat varat} / \text{taseen loppusumma}$
- Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.
- Mitä korkeampi omavaraisuusaste, sitä suurempi rahoituksellinen liikkumavapaus.
- Suositukset: Erinomainen yli 50%. Heikko alle 15%.

Vertailumalli oman ja kilpailijayrityksen välille

	Oma yritys	Kilpailija A	Kilpailija B
Liikevaihto			
Käyttökate			
Liiketulos			
Liiketulos %			
Maksuvalmius (current ratio)			
Omavaraisuusaste %			
Henkilöstön määrä			

Visio:

**KANSAINVÄLINEN
YRITTÄJÄHENKINEN
SEAMK**

– PARAS KORKEAKOULU OPISKELIJALLE